Suomen Satamaliitto
Finlands Hamnförbund

Lausunto

17.11.2021

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Asiantuntijapyyntö asiassa E 107/2021 vp ja kuuleminen 18.11.2021

EU:n komission tiedonanto NAIADES III Tulevaisuudenkestävän eurooppalaisen sisävesiliikenteen tukeminen

Kiitos mahdollisuudesta tuoda esille Suomen Satamaliitto ry:n näkemyksiä EU:n komission tiedonannosta sisävesiliikenteen edistämiseksi NAIADES III ohjelman puitteissa.

Suomen Satamaliiton jäseninä ovat merisatamien ohella Saimaan sisävesisatamat.

Suomen kannassa on tuotu hyvin esille Suomen sisävesiliikenteen merkittävästi EU:n sisävesiliikenteestä poikkeava luonne. Suomen valtion kannassa esitellään sisävesiliikenteen erityispiirteet: ei jäsenvaltioiden rajoja ylittävää sisävesiliikennettä, liikennekauden katkeaminen jääolosuhteiden vuoksi, vanha aluskanta, pieni aluskoko sisävesiliikenteessä. Tästä johdettuna on perusteltua, että EU:n säädösten täysimittainen soveltaminen aivan erilaiseen markkinaan (kuin manner-Euroopassa) edellyttää kansallista päätösvaltaa ja harkintaa soveltamisen mahdollisuuksista useissa asiakokonaisuuksissa.

Kestävän älykkään liikkuvuuden strategiassa esitetyt lippulaivatoimenpiteet ovat eurooppalaisella tasolla kannatettavia. Kuljetusketjujen yhdistäminen on tärkeää myös pienemmillä markkina-alueilla. Sen sijaan esim. laivakalustoa koskevien standardien hyöty tulee nimenomaan siitä, kun sisävesialus siirtyy jäsenvaltiosta toiseen kanavien ja sulkujen kautta sekä digitaalisen informaation avustamana. Tällöin harmonisoinnilla saavutetaan hyötyjä, mutta tässä kohtaa eritysesti Suomen intressinä tulee pystyä tarkastelemaan uudistuksia kansallisesti erityispiirteemme huomioiden.

Sisävesisatamien kautta kulkevat rahtivolyymit edustavat varsin pientä määrää vesiliikenteen kokonaiskuljetusmääristä ja ovat pieniä verrattuna ylipäätään maapuolen kuljetuksiin sisävesiväylien markkina-alueilla. Sisävesiliikennettä on tarpeen edistää ja siten ottaa käyttöön se potentiaali, joka tässä vähäpäästöisessä kuljetusmuodossa on.

Suomen sisävesisatamat ovat kooltaan pieniä, eivätkä siten pääse mukaan EU:n liikenteen (TEN-T satamien) rahoitusohjelmiin, vaikka tulevaisuudessa yksi tai kaksi sisävesisatamaa nimettäisiinkin TEN-T -verkkoon. Tavoitteet sisävesiliikenteen edistämiseksi edellyttävät Suomessa kansallisia voimavaroja ja rahoitusinstrumentteja toteutettaviin investointeihin.

17.11.2021

Kaikkinensa on perusteltua edesauttaa sisävesiliikennettä (rahtiliikenteen ohella matkustajaliikennettä) kehittymään kohti päästöttömiä, puhtaita polttoaineita.

Satamien maasähköinvestointien osalta kiinnitämme huomiota siihen, että EU:n komission aloite vaihtoehtoisten polttoaineiden jakeluinfrastruktuurin kehittämisestä koskee myös TEN-T verkon sisävesisatamia. Investointien kannattavuus on vahvasti kyseenalaista, ja siksi on tarpeen, että mm. maasähkön investointivelvoitetta vastaa vastavuoroisesti maasähkön käyttövelvollisuus aluksille (FuelEU Maritime aloite).

Annaleena Mäkilä
toimitusjohtaja
Suomen Satamaliitto ry